

כה שבט תשפ"ד
04/02/2024
מספר מסמך: 1117903

לכבוד

התאחדות הקבלנים
מבצעי בניה
מהנדסי ערים
מנהלי עבודה
בודקים מוסמכים
חברות להשכרת ומכירת עגורני צריח

הנדון: איסור שימוש במטען בעגורני צריח במצב מנוחה לרבות במשקולות, מדיניות אכיפה ופיקוח

א. מסגרת נורמטיבית:

- בהתאם לתקנה 71 לתקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח), התשכ"ז-1966 (להלן – תקנות עגורני צריח) באחריות העגורנאי שלא לעזוב את עמדת התפעול או את מכשיר התפעול של עגורן צריח כל עוד נשאר מטען תלוי בעגורן, כדלקמן:
תקנה 71 - סיום הפעלה של עגורן-צריח.
"לא יעזוב עגורנאי את עמדת התפעול או את מכשיר התפעול של עגורן-צריח –
(1) כל עוד נשאר מטען תלוי בעגורן;
(2) בטרם הביא את כל ידיעות ההפעלה אל מצב האפס והופסקה אספקת החשמל במפסיק הזרם הראשי לעגורן."
סעיף 1 להגדרות תקנות עגורני צריח מגדיר –
"אונקל – עגורן – אונקל עגורן המשמש לתליית מטען או לתליית כלי טעינה "
"מטען – לרבות כלי טעינה ובאביזר לתליית המטען לאונקל העגורן".
- משכך, השארת מטען תלוי בעגורן צריח לרבות על אונקל עגורן לאפינג (להלן – עגורן) במצב מנוחה ושלא במהלך העבודה של העגורנאי עם העגורן (out of service / "לא בשירות") - **הינה פעולה שבניגוד להוראות התקנה והיא אסורה**.
- תכלית האיסור בתקנה 71 לתקנות עגורני צריח חלה על השארת מטען תלוי על האונקל במצב מנוחה וכן זו קיימת לגבי כל עומס או מסה אחרים לרבות משקולת או מתקן מכל סוג התלוי על האונקל.
- עוד יוער כי ציפוף מספר עגורנים במצב מנוחה כאשר משקולת תלויה על אונקל העגורן והעגורן מצוי בזווית העולה על הקבוע בספר יצרן המפורסם באיחוד האירופאי, לא רק מהווה פעולה בניגוד לתקנה 71 לתקנות עגורני צריחה; הרי שיש בכך כדי לעורר חשד לפעולה בניגוד לנוהל "מצבי קיצון" אשר פורסם באתר האינטרנט של מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית.
- יובהר, כי הנחייה זאת מתייחסת בלבד ל"מצב המצוי" שבו מטען לרבות כל עומס או מסה אחרים לרבות משקולות או אבזר הרמה מכל סוג, תלוי על אונקל העגורן.**

ב. הנחייה ומדיניות האכיפה לעניין תליית משקולת או מסה אחרת על אונקל העגורן

(1) בהתאם למסגרת הנורמטיבית, באחריות מבצע הבניה, מנהל העבודה ומפעיל העגורן, ביחד ולחוד, למלא אחר הוראות תקנה 71 לתקנות עגורני צריח, ובכלל זה לוודא שבסוף יום עבודה שבו העגורן במצב של "לא בשירות" לא נשאר תלוי מטען מכל סוג שהוא, אבזר הרמה, מסה או משקולת על האונקל של העגורן. כמו כן, על מבצע הבניה או מנהל העבודה לוודא כי זווית הזרוע בכל הכלים במצב "לא בשירות" מכוילות בהתאם להוראות בספר היצרן.

(2) באתר שמוצב בו עגורן בזווית העולה על הקבוע בספר היצרן, שעל אונקל העגורן תלויה משקולת או מסה אחרת במצב מנוחה, שלא ניתן להסירה בשל הזווית החריגה של זרוע העגורן (להלן – עגורן שעל האונקל שבו תלויה משקולת) באחריות מבצע הבניה, מנהל העבודה ומפעיל העגורן, ביחד ולחוד, להציב את זרוע העגורן בזווית המצוינת בספר היצרן המוחזקות כנספח לפנקס העגורן תוך הקפדה על נוהל מצבי קיצון.

(3) על מבצע הבניה לעמוד בהוראות סעיפים (1) ו-(2) לעיל; עגורן שלא התקיימה לגביו ההוראות האמורות בסעיף (1) ו-(2), יראו אותו כעגורן שטיבו, מבנהו או מקומו מסוכן באופן התכוף לשלומו או לבריאותו של אדם וכי יש להורות על הפסקת העבודה לאלתר, לאסור את השימוש בו ולחייב בגינו נקיטת הליכים כפי שיפורטו בצו בטיחות לפי סעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954; יובהר כי צו בטיחות יינתן כאמור גם לגבי עגורן שעל האונקל שלו תלויה משקולת או מסה אחרת והוצב עם כניסתה לתוקף של הוראת המעבר בהנחיה שפורסמה ביום 17.8.2023.

(4) במסגרת מדיניות אכיפה, המינהל לא יראה עגורן שעל האונקל שבו תלויה משקולת כעגורן שטיבו, מבנהו או מקומו מסוכן באופן התכוף לשלומו או לבריאותו של אדם ויש להורות על הפסקת העבודה בו בצו בטיחות לפי סעיף 6 לחוק עגורני צריח, אם התקיימו כל אלה:

א. הוצב באתר ערב תחילת הוראת המעבר מיום 17.8.2023

ב. העגורן מוצב בזווית חריגה בהתאם להנחית/הצעת היצרן

ג. התקיימו הדרישות שלהלן ממבצע הבניה:

י. תוכנית ולו"ז פירוק

תוך 30 ימים מיום פרסום הנחיה זו ולא יאוחר מ-30 הימים, יעביר מבצע הבניה למינהל הבטיחות במשרד העבודה ולו"ז ותכנית לפירוק המשקולות כשהוא חתום על ידי המנהל הכללי ויצרף עותק ממנו לפנקס העגורן ולפנקס הכללי. הלו"ז והתכנית יישלח בקובץ אקסל לכתובת המייל David.Nagar@labor.gov.il והוא יכלול את:

- כתובת האתר.
- מספר העגורנים באתר.
- מספר מזהה של עגורן צריח כך שיתאפשר להבחין בין מספר עגורנים המוזקפים באותו אתר.
- תאריך בפורמט חודש ושנה (בתצורת XX/XX) לפירוקו של העגורן המזוהה במספר.

התוכנית עם הלו"ז עם המועד המוקדם ביותר תיחתם בידי המנהל הכללי של מבצע הבניה ותצורף לפנקס העגורן ולפנקס הכללי המנוהל באתר בו מותקן העגורן; **לתשומת לב: המועד המאוחר ביותר לפירוק המשקולת בלו"ז שיעביר מבצע הבניה, לא יחרוג מעבר לתאריך 31.03.25. לאחר תאריך זה- אין לעשות כל שימוש במשקולת או במסה אחרת בעגורן צריח במצב מנוחה, בכלל האתרים.**

ii. מבצע הבניה עדכן את תוכנית ניהול הבטיחות כנדרש בסעיף 3 (ב)1¹ (להלן – תוכנית ניהול בטיחות), ויטמיע בה כללים שמטרתם לוודא מדי יום ביומו כי עגורנאי ביצע "ביקורת יומית" בהתאם להוראות תקנה 59 לתקנות עגורני צריח (להלן – "הביקורת היומית") וכן "ביקורת שבועית" אחת לשבוע בהתאם לתקנה 60 לתקנות עגורני צריח (להלן – "הביקורת השבועית"). בנוסף, יוודא מבצע הבניה כי העגורנאי רשם את תוצאות הבדיקות האמורות בפנקס העגורן ובפנקס הכללי.

iii. מבצע הבניה קבע בתוכנית ניהול האתר שתצורף גם לפנקס העגורן וגם לפנקס הכללי באתר, מתכונת ביצוע ביקורות בידי בעל תפקיד המחזיק בניסיון ובידע לבצע בדיקות מטעמו (להלן – "בעל תפקיד מטעם מבצע הבניה") באתרים בהם הוצבו עגורנים שבמצב "לא בשירות" תלוי עליהם מטען מכל סוג לרבות משקולת, מסה או אבזר הרמה (להלן – "הביקורות"). הביקורות יתקיימו בהתאם להוראות הבטיחות שנמסרו על ידי בעל העגורן.

iv. בעל התפקיד מטעם מבצע הבניה, יבצע במהלך הביקורות בדיקה באתרים בהם מוצבים עגורנים כאמור לפחות פעמיים בשבוע (להלן – הבדיקה השבועית); הבדיקה השבועית תכלול לכל הפחות את אלה:

- אימות התקיימות הביקורת היומית והביקורת השבועית).
- תקינות כבל ההרמה.
- תקינות גובל ההרמה.
- תקינות וו המשקולת.

על בעל התפקיד לרשום את תוצאות הבדיקה בפנקס הכללי תוך ציון פרטיו המזהים ולדווח באופן מיידי על תוצאות הבדיקות למבצע הבניה, מנהל העבודה והעגורנאי המפעיל את העגורן.

ג. דרישות מבודק מוסמך לעגורני צריח בהתאם לתקנה 87(ב) לתקנות עגורני צריח

- i. בודק מוסמך לא יאשר לפעולה עגורן כאשר זווית זרוע העגורן במצב "לא בשירות" ואינה מכוילת בהתאם לספר היצרן. בנוסף, הבודק המוסמך לא יאשר עגורן שלצורך הכנסתו למצב "לא בשירות" עושה שימוש בעומס או מסה אחרת לרבות, מטען, מסה, משקולת או מתקן מכל סוג וכן אבזרי הרמה, אלא אם עגורן כאמור רשום בתוכנית הפירוק שצורפה לפנקס העגורן ובפנקס הכללי כעגורן שהמועד לפירוקו טרם הגיע.
- ii. בודק מוסמך לעגורני צריח, לא יאפשר בתסקיר הבדיקה אותו ממלא, את הפעלת העגורן מעבר לתאריך הנקוב לפירוק המשקולת, כפי שנמצא בתיעוד בפנקס העגורן ופנקס כללי.
- iii. ככל שהלוח"ז שנקבע בתוכנית הפירוק אינו נמצא במועד הבדיקה או נמצא אך אינו חתום על ידי המנהל הכללי של מבצע הבניה- יאסור בודק מוסמך את המשך הפעלתו של העגורן וימסור על כך דיווח למפקח עבודה איזורי באופן מיידי וירשום את מועד הדיווח בפנקס הכללי ובפנקס העגורן.

¹ https://www.nevo.co.il/law_html/law00/121241.htm

iv. לעניין עגורן חדש - למען הסר ספק, החל מיום 17.8.2023 חל איסור על בודק מוסמך לאשר לפעולה עגורן כאשר זוויית זרוע העגורן במצב "לא בשירות" ואינה מכוילת בהתאם להוראות הקבועות בספר היצרן. בנוסף, החל מיום 17.8.2023 חל איסור על בודק מוסמך לאשר עגורן שלצורך הכנסתו למצב "לא בשירות" עושה שימוש בעומס או מסה אחרת לרבות מטען, מסה משקולת או מתקן מכל סוג לרבות אבזרי הרמה.

ד. שמירת דינים והקמת צוות בחינה

(1) אין בהנחיה זאת כדי לגרוע מהוראות פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970 ותקנותיה וכן חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 ותקנותיו וכן אין בה כדי לשנות מהאמצעים הקבועים בחוק לרבות הטלת קנסות, עיצומים כספיים, הוצאת צו בטיחות האוסר המשך עבודות ונקיטת הליכים פליליים בהתאם לנוהל ניתוב תיקים.

(2) הנחייה זו, מחליפה את ההנחיה אשר פורסמה באתר האינטרנט של מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית ביום 17 באוגוסט 2023 – "הנחיה בדבר איסור שימוש במטען לרבות במשקולות בקצה של עגורן צריח במצב מנוחה"

(3) במקביל ליישום הנחיה זו, יוקם צוות אשר יבחן את העקרונות הכלליים להצבת עגורנים ובכלל זה לשימוש במטען או מסה אחרת התלוי בעגורן ויתן המלצותיו פעם בשישה חודשים לכל הפחות למפקח עבודה ראשי, לרבות בצורך בשינויים בקשר להנחיה זו. הצוות יכלול נציגים מקצועיים ומשפטיים ממשרדי הממשלה הנוגעים בדבר וכן נציגי ציבור. יובהר, כי הצוות האמור לא יעסוק במדיניות האכיפה והפיקוח בעניין זה ואשר ניתנו על פי דין למינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית.

(-)	(-)	(-)
גלי לוי התובעת הראשית	דבורה ספיר אליעזר, עו"ד היועצת המשפטית	אינג' יחזקאל שוורצמן מפקח עבודה ראשי